

Sygn. akt II Ka 134/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Krośnie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Wiesław Ruszala

Protokolant: sekr. sądowy Renata Walczak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Krośnie – **Wiesława Klaczaka**

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2016 roku

sprawy **T. D. s. W. i H.**, ur. (...)

w **J.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 4 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Brzozowie z dnia 5 lutego 2016 roku, sygn. akt II K 135/15

I. uchyla zaskarżony wyrok i na zasadzie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k. umarza postępowanie w niniejszej sprawie,

II. kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

T. D. został oskarżony o to, że w dniu 16 czerwca 2015 roku w B. na ulicy (...), województwa (...), kierował samochodem osobowym marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) po drodze publicznej w stanie nietrzeźwości, nie mniej niż 1,29 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, czym nie zastosował się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Krośnie VIII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w Brzozowie sygn. akt VIII K 344/14 z dnia 18 maja 2015 roku zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 4 lat tj. o przestępstwo z art. 178 a § 4 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Brzozowie sygn. akt II K 135/15 uznał T. D. za winnego popełnienia czynu polegającego na tym, że w dniu 16 czerwca 2015 roku w B. na ulicy (...), województwa (...), kierował samochodem osobowym marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) po drodze publicznej w stanie nietrzeźwości, mając nie mniej niż 1,29 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, czym nie zastosował się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Krośnie VIII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w Brzozowie w wyroku z dnia 18 maja 2015 r., sygn. akt VIII K 344/14, zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 4 lat, a ponadto wyżej wymienionym wyrokiem został prawomocnie skazany za popełnienie przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. tj. za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, co stanowi przestępstwo z art. 178 a § 4 k.k. i za to na podstawie art. 178 a § 4 k.k. skazał go na karę 6 sześcioletniego pozbawienia wolności.

Ponadto Sąd, na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 10.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, na podstawie art. 42a § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych

w ruchu lądowym dożywotnio oraz zwolnił oskarżonego w całości od ponoszenia kosztów sądowych w tym opłaty , kosztami obciążając Skarb Państwa.

Od wyroku tego oskarżony T. D. wywiódł apelację, określoną jako zażalenie, w której zarzucił, iż wydany wyrok jest niewspółmierny do „wykroczenia”, które popełnił. Ponadto podniósł, iż nie prowadził wówczas samochodu, a jedynie nim cofał. Manewru tego podjął się ze względu na okoliczność, iż kierowca, który wcześniej prowadził samochód, nie podjął się wykonania tego manewru ze względu na przyciemniane szyby w aucie i panujący mrok.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty oskarżony wniósł o uchylenie wydanego wyroku i ponowne rozpatrzenie sprawy oraz obniżenie wymierzonej kary.

Sąd Odwoławczy zważył co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie, przy czym z jej treści wywodzić można, iż oskarżony stawia w niej zarzut z art. 438 pkt 4 k.p.k. polegający na rażącej niewspółmierności wymierzonej mu kary i środka karnego.

Podstawę uchylenia zaskarżonego wyroku stanowić musiał jednak nie powyższy przepis, ale art. 440 k.p.k., który stanowi iż w wypadku gdy utrzymanie orzeczenia w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe, podlega ono zmianie na korzyść oskarżonego albo uchyleniu niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów.

Analiza ustalonego przez Sąd I instancji stanu faktycznego , a zwłaszcza zachowania oskarżonego, które uznano za wyczerpujące znamiona występkę z art. 178a k.k., prowadzi bowiem do wniosku, iż Sąd Orzekający błędnie ocenił stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonego w tak znacznym stopniu, że utrzymanie wyroku w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe.

W niniejszej sprawie Sąd I instancji przyjął za niebudzące wątpliwości ustalenia, iż oskarżony T. D. kierował pojazdem A. (...) w B. przy ul. (...). Jednocześnie poczynił ustalenia, iż ulica ta przechodzi z drogi asfaltowej w utwardzoną, przy czym jej końcowy fragment prowadzi do jedynie dwóch domów, znajdujących się w lesie. Zgodnie z wyjaśnieniami oskarżonego, którym Sąd I instancji dał całkowitą wiarę, prowadzenie pojazdu ograniczyło się jednak wyłącznie do zjechania pojazdem z drogi, w celu umożliwienia przejazdu innym pojazdom, którym, jak się później okazało poruszali się funkcjonariusze Policji, wysłani tam z powodu zawiadomienia o tym, iż ktoś prowadzi pojazd w stanie nietrzeźwości.

Oskarżony w toku całego postępowania twierdził kategorycznie, iż jego samochodem, w drodze do znajomego M. O., kierował inny jego znajomy P. K., poproszony przez niego o to, a on sam samochodem tym zjechał jedynie z drogi, by umożliwić przejazd innego samochodu. P. K. obawiał się bowiem tego zrobić, gdyż było ciemno, a samochód oskarżonego ma przyciemniane szyby.

Te okoliczności potwierdził św. M. O. i pośrednio świadkowie B. S. i M. Z. – funkcjonariusze Policji, którzy przybyli na miejsce zdarzenia i którym takie tłumaczenie przekazywali P. K. i oskarżony.

W toku postępowania odwoławczego przesłuchano także świadka P. K., który potwierdził przedstawioną przez oskarżonego wersję. (k. 68-70)

Nie ulega w związku z tym wątpliwości, iż zachowanie oskarżonego formalnie wyczerpało znamiona czynu określonego w art. 178 a § 4 k.k., który to przepis stanowi, iż jeżeli sprawca czynu określonego w art. 178 a § 1 k.k. był wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego za przestępstwo określone w art. 173,174,177 popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo dopuścił się czynu określonego w art. 178 a § 1 w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat. Przestępstwo penalizowane przepisem art. 178 a § 4 k.k. należy do grupy przestępstw

formalnych. Do jego popełnienia wystarczy sam fakt prowadzenia pojazdu w okolicznościach wskazanych w tym przepisie. Od strony podmiotowej można je popełnić jedynie umyślnie z zamiarem bezpośrednim.

Oskarżony znajdował się tymczasem w chwili zdarzenia w stanie nietrzeźwości, usiadł za kierownicę swojego samochodu i wykonał nim zjazd z drogi, przejeżdżając parę metrów i jest osobą karaną za przestępstwa z art. 178a § 1 k.k.

Aby jednak czyn jego stanowił przestępstwo spełniony musiałby być warunek by szkodliwość jego była więcej niż znikoma. Przepis art. 1 § 2 k.k. stanowi bowiem, iż nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony, którego społeczna szkodliwość jest znikoma.

Mając na uwadze ustalone okoliczności popełnienia przez oskarżonego czynu zabronionego w ocenie Sądu Odwoławczego w niniejszej sprawie zaktualizowała się negatywna przesłanka procesowa określona w art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k., który to stanowi, iż nie wszczyna się postępowanie a wszczęte umarza gdy społeczna szkodliwość czynu jest znikoma.

Sąd Odwoławczy nie podzielił przy tym wyrażonego przez Sąd I instancji, bez odwołania się zresztą do okoliczności niniejszej sprawy, poglądu, iż czyn, którego dopuścił się oskarżony cechuje się dużym stopniem społecznej szkodliwości.

Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu należy jednak odnieść się do reguł określonych w art. 115 § 2 k.k. (por. wyr. SN z 28.6.2005 r., WA 14/05, OSNKW 2005, Nr 10, poz. 96), który to przepis przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu nakazuje wziąć pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej szkody lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu należy brać pod uwagę jedynie stronę podmiotową i przedmiotową czynu. Zazwyczaj prawidłowa ocena strony podmiotowej jest możliwa po wykonaniu stosownych czynności procesowych ze sprawcą. Nie wpływają natomiast na stopień społecznej szkodliwości czynu okoliczności, które związane są z osobą sprawcy. W szczególności nie wpływa na tę ocenę poprzednia karalność sprawcy, dobra lub zła opinia o nim. Czynu o znikomej społecznej szkodliwości dopuścić się może zatem także wielokrotny recydywista.

W okolicznościach niniejszej sprawy stwierdzić tymczasem należy, iż sposób popełnienia przez oskarżonego przypisanego mu czynu i warunki w jakich doszło do jego popełnienia, uprawniają do stwierdzenia, iż stopień społecznej szkodliwości tego czynu był znikomy.

W szczególności należy mieć na uwadze, iż oskarżony czynu tego dopuścił na drodze będącej formalnie drogą publiczną, przy czym ruch pojazdów jest tam niewielki, z racji tego, iż w miejscu tym droga ta prowadzi jedynie do dwóch domów. Na uwadze należy mieć również porę nocną przedmiotowego zdarzenia, co daje prawo do przyjęcia, iż ruch pojazdów w tym miejscu był zupełnie sporadyczny.

Ponadto oskarżony T. D., prowadził pojazd bardzo krótko, ograniczając się de facto do usunięcia pojazdu z drogi, wycofania nim z drogi, w celu umożliwienia przejazdu innemu pojazdowi. Tak zresztą manewr wykonany przez oskarżonego ocenili przybyli na miejsce zajścia funkcjonariusze Policji.

W toku postępowania dowodowego nie podważono twierdzenia oskarżonego, iż na miejsce zdarzenia przywieziony został przez P. K., a w takim stanie rzeczy niedopuszczalnym byłoby domniemywanie, że zamierzał on wracać od M. O. prowadząc samochód. Świadek M. Z. stwierdził zresztą że oskarżony po wycofaniu na mostek wysiadł z samochodu.

Oceny powyższej nie podważa fakt, iż funkcjonariusze Policji przyjechali na miejsce zdarzenia, po zawiadomieniu oficera dyżurnego iż oskarżony jeździ samochodem nietrzeźwy. Nie ustalono bowiem szczegółów tego zgłoszenia,

wobec czego nie można wykluczyć iż dotyczyło ono jedynie rozpoznania samochodu oskarżonego (z przyciemnianymi szybami), którym kierować miał wówczas P. K..

Mając powyższe na uwadze Sąd Odwoławczy na zasadzie art. 440 k.p.k., 437 § 2 k.p.k., art. 449 k.p.k. i art. 456 k.p.k. uchylił zaskarżony wyrok i umorzył postępowanie na zasadzie art. 17 § 1 pkt oraz art. 1 § 2 k.k., zaś kosztami postępowania na zasadzie art. 635 k.p.k. w zw. z art. 632 pkt 2 k.p.k. obciążył Skarb Państwa.

W razie ustalenia, że stopień szkodliwości społecznej czynu jest znikomy, zawsze następuje bowiem umorzenie postępowania, nawet gdy omawiana przesłanka ustalona zostanie po rozpoczęciu przewodu sądowego. (zob. J. Tylman, [w:] Grzegorzcyk, Tylman, Polskie postępowanie, 2005, s. 188; Waltoś, Proces karny, 2008, s. 463; wyr. SN z 13.5.1977 r., IV KR 81/77, OSNKW 1977, Nr 7-8, poz. 88).